

SMITTEBESKYTTELSE: FIND SÆBEN OG UKRUDTSBRÆNDEREN FREM

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se '[EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne](#)'

Brug af sæbe er altafgørende, når udstyr og inventar gøres rent. Hvis du kæmper med coccidiose, er gasbrænderen et effektivt våben.

Mange kvægbrugere bruger lang tid på at vaske og rengøre kalvehytter, mælketaxier, sonder og andet udstyr. Men hvis man vasker uden at bruge sæbe, har det ingen effekt rent smittebeskyttelsesmæssigt, fordi bakterier, sporer og vira stadig formerer sig lystigt på de øjensynligt rene overflader.

”Det er ukendt for mange, at sæbe har en så afgørende betydning. Og det er også svært at forstå, når det, man har vasket, ser rent ud. Men målinger med en såkaldt ATP-måler, der viser antallet af bakterier, sporer og vira på den overflade, man undersøger, viser skræmmende høje værdier på overflader, som ser rene ud,” fortæller konsulent Anne M. Holm, SEGES Kvæg. Hun har, gennem længere tid, arbejdet med rengøring og desinfektion.

Hendes budskab er derfor helt klart:

”Brug en stærk alkalisk (basisk) sæbe, når du alligevel bruger tid på at rengøre dit udstyr. Så får

du langt mere ud af den tid, du investerer,” lyder hendes råd. Hun gør samtidig opmærksom på, at den sæbe, man bruger til rengøring af malkestalden, ikke kan bruges til kalveudstyr, da den har en lav pH og ikke er skummende, fordi den skal virke i røranlæg med cirkulation.

Efter rengøring med sæbe bør man, ifølge Anne M. Holm, desinficere udstyr og inventar til kalve med et desinfektionsmiddel for at få den maksimale smittebeskyttende effekt.

”Hvis du har problemer hos kalvene, er tiden virkelig godt givet ud ved at gøre rent med sæbe og bagefter desinficere udstyret til kalvene. Men husk, at det, du desinficerer, skal være helt tørt. Ellers fortynder vandet desinfektionsopløsningen, og du risikerer, at det ikke virker,” fortæller Anne M. Holm. I FarmTesten ’Rengøring og desinfektion af kvægstalde’ findes eksempler på sæber og desinfektionsmidler samt korrekte rengørings- og desinfektionsprocedurer. FarmTesten ligger på www.farmtest.dk

BRÆND COCCIDIERNE

Hvis du kæmper med coccidiose blandt kalvene, bør du, efter grundig vask med en stærk alkalisk sæbe og desinfektion med et middel, der har effekt over for coccidiose, ’brænde’ kalvehytterne og boksene med en ukrudtsbrænder med bred flamme.

”Det er tilstrækkeligt, at flammen slikker hen over overfladen i kort tid, og da varme stort set er det eneste, coccidier med sikkerhed bukkes under for, er tiden, du bruger på det, virkelig godt givet ud,” fortæller Anne M. Holm.

FREDS- OG KRISETID

Det ligger Anne M. Holm meget på sinde, at ambitionerne for smittebeskyttelse bliver holdt på et niveau, der er realistisk i en travl hverdag, og, at det er et spørgsmål om prioritering. Netop derfor vil hun så gerne ud med budskabet om den store effekt af at bruge sæbe.

”Det tager ikke længere tid, når man alligevel vasker. Faktisk viser vores erfaringer, at den samlede vasketid bliver kortere, hvis du først spuler kalvehytterne over med højtryksrensere, derefter sætter dem i blød i sæbe i 10-15 minutter, før du spuler igen. Du skal ikke bruge lang tid med højtryksrensere til grovspulningen, før sæben udlægges. Til gengæld bør du bruge lidt ekstra tid med højtryksrensere til at fjerne det skidt, som sæben har hjulpet med at løsne,” forklarer hun.

Derudover anbefaler Anne M. Holm, at man skelner mellem freds- og krisetid, rent smittebeskyttelsesmæssigt.

”Hvis du ikke har problemer, bør du vaske inventar og udstyr med sæbe og desinficere, når det er helt tørt. Det er overkommeligt og vil holde smittepresset i bund. Får du derimod sygdomsproblemer, bør du justere niveauet op i en periode i samråd med din rådgiver og se, om det har effekt. Måske skal du flammedesinficere din kalvestald, indtil du har kørt to hold igennem og derefter holde en pause, og se, om det har effekt, hvis du har problemer med coccidiose,” lyder det fra konsulenten.

Husk sikkerheden

Desinfektionsmidler er kradse sager, man ikke skal spøge med. Så husk værnemidler, og undgå at komme i direkte kontakt med midlerne.

I midlets sikkerhedsdatablad under pkt. 8 kan du se hvilke værnemidler, der skal bruges, når du håndterer det enkelte middel.

REDDER MANGE KALVELIV

Kalvedødeligheden var i 2015 på 7,4 pct. Det er et godt stykke over L&F Kvægs strategimål på 5,5 pct. ved udgangen af 2018, og det er også baggrunden for, at der er sat særlig fokus på rengøring og desinfektion i såvel projektet 'Sænk din ko- og kalvedødelighed' som projektet 'Hold sundheden inde og sygdommen ude.'

"Jeg tror på, at man ved simple tiltag kan redde mange kalveliv, så jeg håber virkelig, der er mange, der har mod på at forsøge sig med sæbe, desinfektion og eventuelt flammedesinfektion," lyder det fra Anne M. Holm.

Læs også:

[Små tiltag med maksimal rengøringseffekt](#)

[FarmTest: Rengøring og desinfektion i kvægstalde](#)

[Artiklen har været bragt i kvægNYT nr. 15 – 2016](#)